

Ecologische quickscan Benedenveer, gemeente Sliedrecht

Opdrachtgever:	Gemeente Sliedrecht
Contactpersoon:	dhr. J. van der Meer
Opdrachtnemer:	Ecoresult
Opsteller(s):	dhr. L. Boon
Versienummer:	0.2, definitief
Datum:	9 januari 2012
Rapportnummer:	20111215
Collegiale toets:	dhr. S. Terlouw
Aantal pagina's:	25
Wijze van citeren:	Boon, L., 2011. Ecologische quickscan Benedenveer, gemeente Sliedrecht. Rapportnummer 20111215, Ecoresult, Dordrecht

Inhoud

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Werkwijze.....	4
1.2.1 Algemeen.....	4
1.2.2 Veldbezoek.....	4
1.2.3 Bronnenonderzoek.....	4
1.3 Beschrijving geplande activiteiten.....	4
1.4 Weersomstandigheden.....	5
1.5 Leeswijzer.....	5
2 Samenvatting Flora- en faunawet	6
3 Resultaten	9
3.1 Beschrijving habitat plangebied.....	9
3.1.1 Deelgebied C1.....	9
3.1.2 Deelgebied C2.....	9
3.1.3 Deelgebied C3.....	10
3.1.4 Deelgebied C4.....	10
3.2 Voorkomen en potentieel voorkomen beschermde soorten.....	13
3.2.1 Vaatplanten.....	13
3.2.2 Zoogdieren – vleermuizen.....	13
3.2.3 Zoogdieren – grondgebonden.....	16
3.2.4 Reptielen.....	16
3.2.5 Amfibieën.....	17
3.2.6 Dagvlinders.....	17
3.2.7 Libellen.....	17
3.2.8 Vissen.....	17
3.2.9 Kevers.....	17
3.2.10 Kreeftachtigen.....	17
3.2.11 Weekdieren.....	17
3.2.12 Vogels.....	17
4 Toetsing aan de Flora- en faunawet	20
4.1 Conclusies en aanbevelingen.....	20
5 Literatuur	23
5.1 Internet.....	23
Bijlage 1 Export Nationale Databank Flora en Fauna	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van de Gemeente Sliedrecht heeft Ecoresult een ecologische quickscan uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd in het plangebied genaamd Benedenveer gelegen in de gemeente Sliedrecht.

Het doel van de quickscan is het onderzoeken van de potentiële geschiktheid van het plangebied voor onder de Flora- en faunawet beschermde planten- en diersoorten.

Het plangebied is op te delen in 4 deelgebieden met de gebiedsnummers C1, C2, C3 en C4. Deze 4 deelgebieden (tevens het totale plangebied voor de ecologische quickscan) zijn te vinden in afbeelding 1.

Afbeelding 1 Plangebied Benedenveer opgedeeld in 4 deelgebieden: C1, C2, C3 en C4, gemeente Sliedrecht.

De aanleiding is dat de Gemeente Sliedrecht het voornemen heeft een bestemmingsplan voor te bereiden om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken in het gebied Benedenveer. Daarnaast is de gemeente voornemens het bestemmingsplan voor dit gebied te actualiseren. De nieuwe ontwikkelingen kunnen een negatief effect hebben op aanwezige (zwaar) beschermde flora en fauna. De Flora- en faunawet kan hierdoor worden overtreden.

Voorliggende notitie geeft de onderzoeksresultaten van de ecologische quickscan weer.

1.2 Werkwijze

1.2.1 Algemeen

Door middel van deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke conform de Flora- en faunawet beschermde flora en fauna¹ zijn in het plangebied aangetroffen of komen hier potentieel voor?
- Zijn negatieve effecten op beschermde flora en fauna door de geplande activiteiten te verwachten en zo ja, welke?
- Worden de verbodsbepalingen (artikelen 8-12) zoals benoemd in de Flora- en faunawet overtreden door de geplande activiteiten en op welke wijze dient in dit verband te worden gehandeld?

De vragen worden onder andere beantwoord door het bepalen van de functionaliteit (functie) van het plangebied voor beschermde flora en fauna. Deze functionaliteittoets is gebaseerd op een visuele grondige inspectie tijdens het veldbezoek als ook de directe omgeving (invloedsfeer).

Indien tijdens het veldbezoek en met aanvullend bronnenonderzoek onvoldoende inzicht is gekregen in de potentie van het plangebied voor beschermde flora en fauna wordt dit benoemd in de quickscan en (soortgericht) vervolgonderzoek geadviseerd.

1.2.2 Veldbezoek

Het plangebied is op 23 en 24 november 2011 door ecologisch adviseur L. Boon² van Ecoresult onderzocht op het daadwerkelijk voorkomen en de potentie van het plangebied voor beschermde flora en fauna conform de Flora- en faunawet. Het veldonderzoek is gedaan met behulp van een verrekijker (Swarovski EL 10x42 WB Swarovision) en zaklamp (Fenix LD20).

1.2.3 Bronnenonderzoek

Indien tijdens het veldbezoek onvoldoende inzicht is gekregen over de potentiële geschiktheid van het plangebied voor beschermde flora en fauna is aanvullend bronnenonderzoek uitgevoerd. De geraadpleegde bronnen zijn terug te vinden in hoofdstuk 5.

1.3 Beschrijving geplande activiteiten

De Gemeente Sliedrecht is voornemens een bestemmingsplan voor het plangebied voor te bereiden om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Wat de nieuwe ontwikkelingen daadwerkelijk

---

¹ De beschermde soorten zijn opgenomen en op te delen in de tabellen 1, 2, 3 en vogels van de Flora- en faunawet.

² Dhr. L. Boon heeft Bos- en Natuurbeheer gestudeerd aan de Hogeschool INHOLLAND en is aantoonbaar actief voor o.a. de Zoogdiervereniging en SOVON.

worden, is voor deze quickscan onbekend. Daarom is voor deze ecologische quickscan de aanname gedaan dat eventueel aanwezige (zwaar) beschermde flora en fauna door de nieuwe ontwikkelingen een negatief effect ondervinden.

1.4 Weersomstandigheden

Gedurende de veldbezoeken was het gemiddeld ca. 8.0°C, half tot zwaar bewolkt en kwam de wind uit ZZW met een windkracht van 2 tot 3 Bft. De onderzoeksomstandigheden waren voor het veldbezoek goed. Bron voor de weersomstandigheden: <http://www.knmi.nl/>

1.5 Leeswijzer

In deze notitie worden achtereenvolgens een samenvatting van de Flora- en faunawet, de resultaten en de toetsing van de effecten van de maatregelen aan de Flora- en faunawet in de vorm van conclusies en aanbevelingen gegeven.

2 Samenvatting Flora- en faunawet

In dit hoofdstuk worden de meest relevante onderdelen van de Flora- en faunawet besproken ten behoeve van de toetsing van de effecten van de maatregelen welke reeds eerder benoemd zijn. Voor meer informatie over toepassing van de Flora- en faunawet in de praktijk zij verwezen naar “Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!”³

De Flora- en faunawet beoogt de bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten. Dit gebeurt met name door middel van:

- de Algemene zorgplicht en
- Verbodsbepalingen.

Voor de verbodsbepalingen kent de Flora- en faunawet zowel vrijstellingsmogelijkheden als een ontheffingsplicht. Ontheffingen en vrijstellingen worden alleen verleend indien werkzaamheden geen afbreuk doen aan de duurzame instandhouding van planten- of dierpopulatie(s). Voor soorten die in bijlage IV (tabel 3) van de Habitatrichtlijn worden genoemd en voor de per Algemene Maatregel van Bestuur (Vrijstellingenbesluit) aangewezen zeldzame en bedreigde soorten (tabel 3) gelden daarnaast verzwaarde eisen.

Algemene zorgplicht

Artikel 2 van de Flora- en faunawet formuleert de algemene zorgplicht aldus:

- Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
- De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Verbodsbepalingen

De volgende artikelen zijn in dit kader relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

³www.minInv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=14765

11	het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing, hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het gebied waar de maatregelen getroffen worden. Deze soorten zijn ingedeeld in drie tabellen. In tabel 1 vindt u de lichtst beschermde soorten, in tabel 3 de zwaarst beschermde en in tabel 2 vindt u de overige soorten.

Tabel 1 - Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets. Licht beschermd.

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen, en uw werk valt onder de werkzaamheden:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Als geen sprake is van dit type werkzaamheden, moet u ontheffing aanvragen.

Tabel 2 – Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/lichte toets. Matig beschermd.

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals beschreven onder tabel 1 en indien u handelt volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV. Valt uw werk niet onder de werkzaamheden zoals benoemd bij tabel 1, dan moet u een ontheffing aanvragen.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de Algemene Maatregel van Bestuur: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets. Zwaar beschermd.

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals benoemd onder tabel 1, dan hangt het nog van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of dat een ontheffing nodig is waarvoor de uitgebreide toets geldt. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat u voor deze soorten ontheffing moet aanvragen en er geldt geen vrijstelling met gedragscode.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet in de tabellen opgenomen. Alle vogels in Nederland zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor activiteiten die genoemd zijn onder tabel 1 geldt een vrijstelling als u handelt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor alle andere activiteiten moet u een ontheffing aanvragen. Voor vogels geldt

overigens dat vooral in het broedseizoen sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als uw werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Per brief van 25 augustus 2009 heeft bevoegd gezag laten weten nieuw beleid te hebben met betrekking tot vogels. Hierin staat een aangepaste lijst met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels⁴.

In geval van overtredingen van de Flora- en faunawet kan de handhaver het werk stilleggen, activiteiten verbieden of beëindigen en/of proces-verbaal opmaken. Overtredingen van de Flora- en faunawet zijn een economisch delict. Hierop zijn relatief hoge boetes mogelijk, die door de rechter worden opgelegd. In alle gevallen worden geconstateerde overtredingen behandeld door het Openbaar Ministerie (Justitie).

---

⁴ Het betreft hier de jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van de vogelsoorten Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte Wouw.

3 Resultaten

Op basis van de aanwezige habitats is een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna welke (potentieel) in het plangebied voorkomt. Omdat het eenmalige veldbezoek in november is uitgevoerd, is geen compleet beeld van alle aanwezige soorten ontstaan. Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was echter een goede inschatting te maken van de potenties van het plangebied voor beschermde flora en fauna. Aangezien de geplande activiteiten in de categorie ruimtelijke ingrepen valt, wordt in dit hoofdstuk van soorten uit tabel 2, 3 en vogels een resultaatbeschrijving gemaakt. Voor ruimtelijke ingrepen zijn de soorten ingedeeld in 3 tabellen en vogels. Als alleen soorten in het plangebied leven uit de vrijstellingslijst tabel 1, dan is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Artikel 2 (Algemene zorgplicht) van de Flora- en faunawet blijft altijd van toepassing. In tabel 1 staan de lichtst beschermde soorten en in tabel 3 de zwaarst beschermde soorten. In tabel 2 zijn overige soorten opgenomen. Deze indeling geldt alleen voor ruimtelijke ingrepen. Naast de soorten in tabel 3 zijn ook alle vogels zwaar beschermd (vergelijkbaar met tabel 3).

De beschrijving van het habitat wordt per deelgebied besproken. Indien noodzakelijk worden de resultaten per soortgroep eveneens per deelgebied weergegeven.

3.1 Beschrijving habitat plangebied

3.1.1 Deelgebied C1

De ruimte van dit deelgebied is op te delen in:

- Rood;
- Groen;
- Blauw;
- Grijs.

Het 'rood' bestaat uit een stenen gebouw, zonder spouwmuur en twee bakstenen muren (als erfafscheiding). Het gebouw heeft een dakoverstek met dakgoot van hout en een dakpannen puntdak.

Het 'groen' bestaat uit grasland, ruigte, struiken, bomen en een volkstuin. Onder andere is Grote Brandnetel, Braam, Gewone Vlier en Gewone Wilgen (zowel boomvormend als geknot) aanwezig. Enkele Gewone Wilgen hebben een stamdiameter van ca. 70 cm. op borsthoogte met op diverse plekken loszittende schors.

Het 'blauw' bestaat uit een randsloot grenzend aan de noordkant van het deelgebied. De sloot is troebel en heeft een dikke baggerlaag.

Het 'grijs' bestaat uit een verhard toegangspad en een verhardpleintje rondom het gebouw.

3.1.2 Deelgebied C2

De ruimte van dit deelgebied is op te delen in:

- Rood;
- Groen;
- Grijs.

Blauw is in het deelgebied afwezig (zoals een watergang of poel).

Het 'rood' bestaat uit een zorgterrein waar diverse woonhuizen en andere ruimtes (éénlaags hoog) aanwezig zijn. Diverse muren zijn voorzien van een spouw en zijn van buitenaf toegankelijk via open stootvoegen. Enkele gebouwen hebben een dakpannen puntdak. Tussen sommige dakpannen is zichtbare ruimte aanwezig.

Het 'groen' bestaat uit (openbare) tuinen, een deel van een klein- en pluimvee boerderij, een deel van een boomgaard en een groenstrook met zowel kruiden, ruigte, struiken en bomen.

Het 'grijs' bestaat uit enkele verharde en onverharde wegen in het plangebied.

3.1.3 Deelgebied C3

De ruimte van dit deelgebied is op te delen in:

- Rood;
- Groen;
- Grijs.

Blauw is in het deelgebied afwezig (zoals een watergang of poel).

Het 'rood' bestaat uit enkele enkelwandige loodsen met puntdak of bolvormig dak en bestaande uit golfplaten, (soms sterk verwaarloosde) portacabines, diverse (zee)containers en een houten schuur.

Het 'groen' bestaat uit hoogopgaande bomen (waaronder Gewone Wilgen), struiken (o.a. Gewone Vlier een Eenstijlige Meidoorn), struweelvormers (o.a. Gewone Braam) en ruigte (waaronder Harig Wilgenroosje).

Het 'blauw' bestaat uit een randsloot die ook langs deelgebied C1 ligt.

Het 'grijs' bestaat uit een verhard opslagterrein en toegangsweg.

3.1.4 Deelgebied C4

De ruimte van dit deelgebied is op te delen in:

- Rood;
- Groen;
- Blauw;
- Grijs.

Het 'rood' bestaat uit een enkelwandig vervallen houten schuurtje met een plat dak.

Het 'groen' bestaat uit intensief bemeste percelen grasland en langs de westkant van dit deelgebied een knotwilgenrij.

Het 'blauw' bestaat uit perceelsloten met zeer stijle, niet verharde oevers. Watervegetatie is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, maar het is niet uitgesloten dat dit in al de watergangen afwezig is. Het water in de (in breedte variërende) sloten staat stil of stroomt langzaam en is variërend van redelijk helder tot helder.

Het 'grijs' bestaat uit een voet van een hoogspanningsmast met leidingen (ligging noordzuid).

Zie afbeelding 2 tot en met 5 voor een sfeerimpressie van de deelgebieden.

Afbeelding 2 Sfeerimpressie deelgebied C1. Hier zicht op het gebouw en het groen (waaronder een Gewone Wilg).

Afbeelding 3 Sfeerimpressie deelgebied C2. Hier zicht op de woningen met centrumgedeelte (punt dak met dakpannen).

Afbeelding 4 Sfeerimpressie deelgebied C3. Hier zicht op loodsen, containers en aan weerszijde een groenstrook met aan de linkerkant een hoogopgaande rij Gewone Wilgen.

Afbeelding 5 Sfeerimpressie deelgebied C4. Hier zicht op intensief bemeste graslanden, hoogspanningsmast (en leidingen) en knotwilgenrij.

3.2 Voorkomen en potentieel voorkomen beschermde soorten

3.2.1 Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde vaatplanten aangetroffen en deze worden tevens niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Gedurende het veldbezoek is extra aandacht uitgegaan naar de stenen muren in deelgebied C1. Op deze muren is Muurvaren talrijk aanwezig, echter wettelijk beschermde varensorten zijn ondanks intensief zoeken niet aangetroffen. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

3.2.2 Zoogdieren – vleermuizen

3.2.2.1 Deelgebied C1

Potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen en bomen

Het plangebied is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in zowel gebouwen als bomen. Geschikte ruimtes bevinden zich in het gebouw (zie afbeelding 6) en zijn ruimtes bij het dakoverstek met dakgoot van hout en onder de dakpannen (buitenrand). Potentieel aanwezige type verblijfplaatsen zijn zomer/mannen- en paarverblijfplaatsen voor de vleermuissoorten Gewone Dwergvleermuis, Laatvlieger en Ruige Dwergvleermuis. Andere gebouwbewonende vleermuissoorten (voornamelijk Tweekleurige Vleermuis en Meervleermuis) worden op basis van verspreiding en habitat in principe niet verwacht. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

De aanwezige hoogopgaande bomen zijn door de regelmatig sterk gegroefde en loszittend (soms dood) schors van voornamelijk Gewone Wilg potentieel geschikt voor paarverblijfplaatsen van Ruige Dwergvleermuis. Andere type verblijfplaatsen worden in de bomen niet verwacht. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

Afbeelding 6 Potentiële locaties voor zomer/mannen- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen.

Potentieel foerageergebied

Op basis van de inrichting vormt het deelgebied geen essentieel onderdeel van een foerageergebied. Tevens is er voldoende geschikt foerageergebied in de directe omgeving aanwezig. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

Potentiele vliegroutes

Het deelgebied vormt geen essentieel onderdeel van een vliegroute. Onder andere duidelijke lintvormige elementen zijn in het deelgebied afwezig.

3.2.2.2 Deelgebied C2

Potentiele vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen.

Het plangebied is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen. Geschikte ruimtes bevinden zich in de gebouwen en zijn de ruimtes in de spouwmuur en onder de dakpannen (zie ook afbeelding 7). Potentieel ieder type verblijfplaats kan aanwezig zijn (winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaats) voor de vleermuissoorten Gewone Dwergvleermuis, Laatvlieger en Ruige Dwergvleermuis (de laatste alleen paar- en winterverblijfplaats). Andere gebouwbewonende vleermuissoorten (voornamelijk Tweekleurige Vleermuis en Meervleermuis)

worden op basis van verspreiding en habitat in principe niet verwacht. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

Afbeelding 7 Potentiële vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen in spouwmuur en te bereiken via open stootvoegen.

Potentieel foerageergebied

Op basis van de inrichting vormt het deelgebied geen essentieel onderdeel van een foerageergebied. Tevens is er voldoende geschikt foerageergebied in de directe omgeving aanwezig. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

Potentiele vliegroutes

Het deelgebied vormt geen essentieel onderdeel van een vliegroute. Onder andere duidelijke lintvormige elementen zijn in het deelgebied afwezig.

3.2.2.3 Deelgebied C3

Potentiele vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen

Tijdens het veldbezoek zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen in het deelgebied in gebouwen aangetroffen. Het deelgebied is tevens potentieel ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Veel aandacht tijdens het veldbezoek is uitgegaan naar de enkelwandige schuren van hout, golfplaten en steen. Geschikte ruimtes waren onvindbaar. Op basis van het veldonderzoek worden hierdoor vaste rust- en verblijfplaatsen niet verwacht. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

Potentiele vaste rust- en verblijfplaatsen in bomen

Tijdens het veldbezoek zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen in het deelgebied in bomen aangetroffen. Het deelgebied is daarentegen wel potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Potentieel aanwezige type verblijfplaatsen zijn paarverblijfplaatsen voor de Ruige Dwergvleermuis. Andere boombewonende vleermuissoorten worden op basis van verspreiding en habitat in principe niet verwacht.

De bomenrij (van Gewone Wilg) biedt geschikte ruimtes, doordat het de schors soms los zit, sterk gegroefd is en soms ingerot is. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

Potentieel foerageergebied

Op basis van de inrichting vormt het deelgebied geen essentieel onderdeel van een foerageergebied. Tevens is er voldoende geschikt foerageergebied in de directe omgeving aanwezig. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

Potentiële vliegroutes

Het deelgebied vormt geen essentieel onderdeel van een vliegroute. Onder andere duidelijke lintvormige elementen zijn in het deelgebied afwezig.

3.2.2.4 Deelgebied C4

Potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen en bomen

Door de afwezigheid van bomen en geschikte gebouwen is het deelgebied potentieel ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

Potentieel foerageergebied

Op basis van de inrichting vormt het deelgebied potentieel geschikt foerageergebied. Potentieel geschikt foerageergebied is aanwezig door de aanwezigheid van luwte, een lijnvormige structuur (bomenrij langs oostkant) en watergangen (wat waarschijnlijk fungeert als voortplantingswater voor insecten). Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

Potentiële vliegroutes

Het deelgebied is potentieel geschikt als (onderdeel van) vliegroute. Duidelijk aanwezige lintvormige elementen zijn in het plangebied aanwezig (bomenrij langs volledige oostkant deelgebied en knotwilgenrij/spoordijk aan westkant deelgebied). Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

3.2.3 Zoogdieren – grondgebonden

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen en deze worden tevens niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat (bijvoorbeeld natte terreinen, zoals vochtige oevervegetaties voor bijvoorbeeld Noordse Woelmuis). Het aanvullend bronnenonderzoek te vinden in Bijlage 1 ondersteund deze conclusies.

3.2.4 Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde reptielen aangetroffen en deze worden tevens niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

3.2.5 Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde amfibieën aangetroffen. Deelgebied C4 is daarentegen wel potentieel geschikt voor Heikikker. De aanwezige perceelsloten vormen geschikte wateren voor bijvoorbeeld voortplanting. Het aanvullend bronnenonderzoek, te vinden in Bijlage 1, ondersteunt deze conclusies.

3.2.6 Dagvlinders

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde dagvlinders aangetroffen en deze worden tevens niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

3.2.7 Libellen

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde libellen aangetroffen en deze worden tevens niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

3.2.8 Vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde vissen aangetroffen. De watergangen in het deelgebied C4 zijn daarentegen wel potentieel geschikt als vaste rust- en verblijfplaatsen voor Bittervoorn en Kleine Modderkruiper. Eveneens zijn de sloten in dit deelgebied matig geschikt voor Grote Modderkruiper. Uit aanvullend bronnenonderzoek (zie Bijlage 1) blijkt dat de soorten in of rondom het deelgebied – binnen de afgelopen 5 jaar – aangetroffen zijn.

3.2.9 Kevers

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde kevers aangetroffen en deze worden tevens niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

3.2.10 Kreeftachtigen

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde kreeftachtigen aangetroffen en deze worden tevens niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

3.2.11 Weekdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde weekdieren aangetroffen en deze worden tevens niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

3.2.12 Vogels

Vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels in gebouwen vallend onder de categorie 1-4 aangetroffen. Deelgebied C1 en C2 zijn daarentegen wel potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van Huismus. Geschikte ruimtes zijn onder de aanwezige dakpannen. Tijdens de veldbezoeken zijn ook groepjes Huismussen in beide deelgebieden in aangetroffen. Andere vaste rust- en verblijfplaatsen in

gebouwen (waaronder voor Gierzwaluw) worden niet verwacht. Categorie 5-soorten⁵ worden wel verwacht, echter de ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding. Vogelsoorten waarvoor dit van toepassing kan zijn, worden niet verwacht. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

Vaste rust- en verblijfplaatsen in bomen

Tijdens het veldbezoek zijn geen onder de Flora- en faunawet beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels in bomen vallend onder de categorie 1-4 aangetroffen. Deelgebied C1 en C2 zijn potentieel wel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van Sperwer. Tijdens de veldbezoeken zijn diverse nesten aangetroffen die zijn of gebruikt kunnen worden door Sperwer (zie afbeelding 8). Categorie 5-soorten worden wel verwacht, echter de ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding. Vogelsoorten waarvoor dit van toepassing kan zijn, worden niet verwacht. Aanvullend bronnenonderzoek is niet nodig.

Afbeelding 8 Potentiële verblijfplaats van/voor Sperwer

---

⁵ Categorie 5-soorten zijn jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige broedvogels

Meerdere vogelnesten zijn tijdens het veldbezoek in al de deelgebieden aangetroffen. De periode waarin broedgevallen van vogels voor kunnen komen is grofweg van 15 maart tot en met 15 juli. Echter, vaak zijn hier uitzonderingen op.

4 Toetsing aan de Flora- en faunawet

In dit hoofdstuk wordt het effect van de geplande activiteiten op het (potentieel) voorkomen van beschermde flora en fauna (tabel 2, 3 en vogels) in het plangebied getoetst aan de Flora- en faunawet.

De toetsing gebeurt op basis van het 'stoplichtenmodel'.

Groen	Uitvoering van de geplande activiteiten op de benoemde locatie heeft geen effect op beschermde flora en fauna (tabel 2, 3 en vogels). Aanvullend soortgericht vervolgonderzoek en/of ontheffingsaanvraag is niet nodig. Mitigerende maatregelen dienen indien van toepassing tijdens de uitvoering wel getroffen te worden.
Oranje	Uitvoering van de geplande activiteiten heeft mogelijk effect op beschermde flora en fauna (tabel 2, 3 en vogels). Aanvullend soortgericht vervolgonderzoek is nodig. Op basis van de uitkomsten van dit aanvullend onderzoek dient bepaald te worden of ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet nodig is of mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden.
Rood	Uitvoering van de geplande activiteiten heeft zeker effect op beschermde flora en fauna (tabel 2, 3 en vogels). Uitvoeren van mitigerende maatregelen is nodig en/of er dient een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden.

4.1 Conclusies en aanbevelingen

Het volledige plangebied is 'oranje'.

- Op basis van de ecologische quickscan is vastgesteld dat al de deelgebieden potentieel beschermde functies kunnen vervullen voor vleermuizen.
  - Deelgebied C1 heeft potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen en bomen;
  - Deelgebied C2 heeft potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen;
  - Deelgebied C3 heeft potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen in bomen;
  - Deelgebied C4 heeft potentieel foerageergebied en vliegroutestructuur.

Voor ieder deelgebied geldt dat vervolgonderzoek naar het voorkomen en gebruik door vleermuizen nodig is. Formeel dient zowel in het voor- als najaar onderzoek uitgevoerd te worden naar het daadwerkelijk voorkomen van vleermuizen zodat op basis hiervan indien nodig een gericht mitigatieplan opgesteld kan worden teneinde de effecten te neutraliseren. Dit onderzoek moet uitgevoerd worden conform het vleermuisprotocol 2011. Conform de interpretatie van het vleermuisprotocol 2011 en afgestemd op de omvang van het onderzoeksgebied geldt dat ieder deelgebied twee keer in de periode 15 mei – 15 juli en twee bezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober, allen met een tussenpoos van minimaal 14 dagen onderzocht moet worden. De onderzoeken kunnen door 1 persoon uitgevoerd worden. De onderzoeksperiode dient strikt te worden gehanteerd, daar onderzoek in andere periodes geen volledig uitsluitsel geeft. Uitzondering op voorgaande is dat deelgebied C3 alleen in het najaar onderzocht hoeft te worden. Dit deelgebied is alleen potentieel geschikt voor paarverblijfplaatsen van Ruige Dwergvleermuis.

Op basis van de onderzoeksresultaten dient mogelijk een mitigatieplan te worden opgesteld, indien vastgesteld is dat het plangebied een functie heeft voor een vleermuissoort. In het mitigatieplan dient de functie alsmede de gunstige staat van instandhouding voor de aangetroffen vleermuissoort(en) te zijn gewaarborgd.

- Op basis van de ecologische quickscan is vastgesteld dat de watergangen in deelgebied C4 potentieel geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats voor Bittervoorn en Kleine Modderkruiper, potentieel matig geschikt voor Grote Modderkruiper en potentieel geschikt voor Heikikker. Uit aanvullend bronnenonderzoek (zie bijlage 1) blijkt dat de soorten in de omgeving van het deelgebied – binnen de afgelopen 5 jaar – tot 5 kilometer afstand zijn aangetroffen. Formele vervolgstappen zijn nodig.
  - Onderzoek met (RAVON)schepnet wadend door watergang om inzicht te krijgen in aanwezigheid van Bittervoorn, Kleine Modderkruiper, Grote Modderkruiper, Heikikker, de hoeveelheid onderwaterbegroeiing en aanwezigheid van zoetwatermosselen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in met zeer grote voorkeur in de periode 15 maart - april.
  - Op basis van de onderzoeksresultaten en de potentiële geschiktheid van het plangebied het opstellen van een mitigatieplan en ecologisch werkprotocol. In het mitigatieplan dient de functie van de watergang alsmede de gunstige staat van instandhouding van de aangetroffen beschermde soorten te zijn gewaarborgd (indien aanwezigheid is vastgesteld). Het ecologisch werkprotocol dient invulling te geven aan de zorgplicht (zie ook hieronder). In het ecologisch werkprotocol komt onder andere terug:
    - Er moet gewerkt worden buiten de kwetsbare periode van de voortplanting. Deze periode loopt van maart tot en met augustus.
    - De machines waarmee gewerkt wordt moeten zodanig gekozen zijn dat de hoeveelheid slachtoffers zo beperkt mogelijk is.
    - Maak diepere delen waar de bittervoorns naar toe kunnen vluchten om (tijdelijk) minder gunstige omstandigheden te overbruggen.
    - Het dempen moet in de richting van het open water plaatsvinden.
    - Alvorens te dempen wordt de modderlaag liggend op de bodem onderzocht op zoetwatermosselen. Indien aangetroffen worden deze overgezet naar blijvende watergangen.
    - Maatregelen moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
- Op basis van de ecologische quick scan is vastgesteld dat de deelgebied C1 en C2 potentieel geschikt zijn voor onder de Flora- en faunawet beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van Huismus. Tijdens het veldbezoek zijn diverse groepjes Huismussen in beide deelgebieden aangetroffen. Om te bepalen wat de exacte functie voor Huismus is en wat de effecten door de sloop zijn is vervolgonderzoek nodig.
  - Dit betekent het uitvoeren van 5 veldbezoeken in de periode april tot en met juli conform de Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek (2011).
- In ieder deelgebied is er een redelijke grote kans op aanwezigheid van broedgevallen van vogels, waaronder Roodborst. In gebruik zijnde nesten zijn onder de Flora- en faunawet strikt beschermd. De periode waarin broedgevallen voor kunnen komen is grofweg van 15 maart tot en met 15 augustus. Echter, vaak zijn hier uitzonderingen op. Indien werkzaamheden in deze periode worden uitgevoerd, dient hieraan voorafgaand het plangebied onderzocht te worden op bezette nesten/broedgevallen die dan moeten worden ontzien, zodat broedgevallen niet worden verstoord en verontrust.

- Er is een redelijke kans op de aanwezigheid van tabel 1 soorten waaronder Egel, Huisspitsmuis en Mol. Voor activiteiten met effect op deze soorten geldt vrijstelling indien het werk zorgvuldig (conform artikel 2 van de Flora- en faunawet) uitgevoerd wordt. Door de redelijk lage trefkans zijn extra ecologische maatregelen niet nodig. Artikel 2 'Algemene zorgplicht' van de Flora- en faunawet blijft van toepassing:
  - Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
  - De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

5 Literatuur

5.1 Internet

KNMI, Daggegevens van het weer in Nederland

[http://knmi.nl/klimatologie/daggegevens/index.cgi?day=document.forms\[Invoer\].day.value&month=document.forms\[Invoer\].month.value&year=document.forms\[Invoer\].year.value](http://knmi.nl/klimatologie/daggegevens/index.cgi?day=document.forms[Invoer].day.value&month=document.forms[Invoer].month.value&year=document.forms[Invoer].year.value)

quickscanhulp

<http://www.quickscanhulp.nl/>

Visatlas Zuid-Holland

<http://www.zuid-holland.vissnatlas.nl/Waarnemingen/Verspreidingskaarten.aspx>

Bijlage 1 Export Nationale Databank Flora en Fauna

In onderstaande tabel staat per soort aangegeven op welke afstand de soort van het plangebied de afgelopen vijf jaar is waargenomen. Hierin zijn alleen de soorten weergegeven van tabel II en III van de Flora- en faunawet en de vogels waarvan het voormalige ministerie van LNV op een indicatieve lijst aangeeft dat deze jaarrond beschermde nesten hebben.

NB: er wordt niet geselecteerd op type waarnemingen zoals bijvoorbeeld enkel broedvogeltellingen voor de vogels. Het resultaat in de tabel geeft een overzicht van alle op het moment van opvragen goedgekeurde actuele waarnemingen, dus ook losse waarnemingen, in de NDFF voor bovengenoemde soorten.

Voor de export is van toepassing © NDFF - quickscanhulp.nl 17-11-2011 13-34-05.

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Spindotterbloem	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Tongvaren	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Waterdrieblad	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Kleine modderkruiper	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Heikikker	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Rugstreepad	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
rouwmantel	Insecten - Dagvlinders	tabel III	0 - 1 km
Rivierrombout	Insecten - Libellen	tabel III	0 - 1 km
Bittervoorn	Vissen	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Meervleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Bijenorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km

Gele helmbloem	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Klein glaskruid	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Lange ereprijs	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Spaanse ruiter	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Steenbreekvaren	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde kievitsbloem	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	tabel III	1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen	tabel III	1 - 5 km
Rivierprik	Vissen	tabel III	1 - 5 km
Oehoe	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Noordse woelmuis (arenicola)	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km